

Yttrande över förslag till Program för Sahlgrenska och Medicinareberget

Diarienummer SBK: BN0361/12

Yimby Göteborg ser positivt på en förtätning i det aktuella området. Planförslaget innehåller många bra intentioner och de övergripande inriktningarna är rimliga, men det finns också sådant som skulle kunna förbättras.

Programmets utformning

Programmet är i många avseenden löst formulerat med många möjligheter och många "eventuellt". Det är många hänvisningar till studier i framtida detaljplaner. Det är därför mycket som lämnas öppet för framtida tolkning. Detta leder till ett demokratiskt problem då det är svårt att ge bra återkoppling på något som i många avseenden är diffust formulerat. Ett diffust formulerat program riskerar också att leda till att medborgare missuppfattar planens intention och att en stor besvikelse kommer i detaljplaneskedet med starka protester som följd. Ett mer konkret formulerat program skulle underlätta medborgares möjlighet att ge återkoppling och i nästa skede underlätta de framtida detaljplanernas genomförande.

En viktig del som saknas i programmet är uppgifter om antalet boende, antalet arbetsplatser, dess fördelning över området och en analys av detta kopplat till behov/utbud av urbana verksamheter respektive serviceverksamheter. Detta borde utredas på programnivå, speciellt som det lyfts fram att området främst är aktiverat på dagtid och att det saknas service och mötesplatser.

Stadsmässighet även på Medicinareberget

Programmet talar om "*integration mellan akademi, sjukvård, näringsliv och omgivande stadsmiljöer*" och att "*Det finns behov av att komplettera verksamheterna med lokaler för universitetet och näringslivet, patient- och anhörighetell, student- och forskarbostäder, kårhus med mera.*" Det innebär att stora delar av området är vikt för sjukhusets/universitets ändamål och detta område inte ses som stadsmiljö. Programförslaget går i riktning mot en ännu starkare klusterbildning (mot Life science etc.), istället för att blanda upp denna centrala stadsdel med bostäder så riskerar det bli ett ännu mer monofunktionellt område. Vi har redan Chalmers Johanneberg, Chalmers Lindholmen och Sahlgrenska-området som idag är monofunktionella kluster. Men på Medicinareberget finns verkligen chansen att både förstärka klustret och samtidigt blanda upp det med mer stadsmässighet.

Vi tycker att det vore rimligt att eftersträva att Medicinareberget i sig blir mer stadsmässigt. Området innehåller idag byggnader som fjärrar sig från gatusystemet och skapar konstiga ödeytor, buskage och bilparkeringar mellan byggnad och gata. Vi ser gärna att dessa ytor bebyggs med fastigheter med bostäder och verksamheter som tydlig ansluter mot gatorna. Bilparkering bör uteslutande finnas i yteffektiva parkeringsdäck, kanske under mark, och endast ett fåtal utmed gatorna som kantstensparkering (med hänsyn till tillgänglighetsaspekten).

Exempel på ytor mellan gator och befintliga byggnader på Medicinareberget som skulle kunna bebyggas med stad:

Vid en eventuell överdäckning av Per Dubbsgatan framhåller programmet att överdäckningen ska bebyggas med *"byggnader för kreativa miljöer för forskning, vård, utbildning och näringslivsutveckling inom Life-Science..."*. Per Dubbsgatan är ett naturligt stråk mellan Linnéplatsen och Sahlgrenska som idag tyvärr har en svag koppling och är otrygg mörka kvällar pga trafikapparaten och att inga bostäder finns längs gatan. De alternativa stråk som pekats ut fungerar inte bättre eftersom koloniområdet är otryggt och ödsligt större delen av året och en eventuell koppling över Medicinareberget kommer innebära en avsevärd höjdskillnad. Det är därför ytterst viktigt att Per Dubbsgatan får en stadsmässig utformning och att den eventuellt tillförs bostäder och framförallt publika verksamheter för att bli en trygg sträcka under årets många mörka kvällar. Just det bristfälliga utbudet av restauranger, kaféer, affärer och intressanta aktiva trottoarsträckningar har nog alla som besökt Sahlgrenska upplevt.

Att skapa bussfiler på Per Dubbsgatan ser vi som positivt. I de framtida utredningarna om överdäckning eller tunnel vill vi föreslå att fokus framförallt sätts på att skapa en effektiv och planskild kollektivtrafik. Omfattande investeringar bör snarare göras i kollektivtrafik än i biltrafik. En tunnelloösning som förenklar för biltrafik riskerar att leda till inducerad trafik och därmed ökad trafik i hela området.

Slutna kvarter och verksamheter i gatuplan

Programmet skriver uttryckligen att Guldhedsgatan och Ehrenströmsgatan ska utvecklas till stadsgator med trygga och attraktiva trottoarer. Detta mål borde, i samstämmighet med översiktsplanen, gälla alla gator i programområdet.

Programmet skriver att *"Huvudentrén till Änggårdskolonin går över den befintliga parkeringsplatsen mellan koloniområdena. Anslutningen från Guldhedsgatan är en öppen yta som ger koloniområdet en bred entré och samtidigt en viktig siktlinje över området och bort mot höjderna och Wallenbergssalen och Lyktan."* Varför denna siktlinje är viktigt finns inte motiverat. Siktlinjer i en stad är av underordnad betydelse. Entrén till kolonin kan inte vara överordnat allt annat i sin omgivning. Då är det inte längre stadsplanering, utan snarare en sorts byplanering. Kolonier är förstas trevliga och uppskattade inslag i staden, både av användarna och av förbipasserande, men det är i första hand kolonilotternas funktion som är väsentligt. Inte att de ska få dominera stadsplaneringen runt omkring, eller ens att de måste ligga precis där de ligger. Kolonier är trots allt en slags "bonus" i staden, inte en av dess elementära delar.

På samma sätt, för Guldhedsgatan står nämnt att *"behåll gröna och upplevelsemässiga värden i form av visuell kontakt med kolonierna"*. Dessa värden existerar inte i verkligheten. Det är bara några buskar och ett litet hustak som syns från gatan. Någon visuell kontakt från Guldhedsgatan behövs således inte värnas. Låt istället koloniområdet bli en oas att upptäcka. För att verkligen få en entré till området föreslår vi en gedigen stadsgata in från Guldhedsgatan. Platsen i den korsningen skulle bli som ett lokalt "downtown" och gatorna därifrån (mot norr och söder) skulle bli förtydligade och sambanden mellan områdets olika delar skulle stärkas.

En positiv sak är att programmet är tydlig med att trädrader/alléer längs stadsgator fungerar för att binda samman grönområden. Det är bra att det har blivit klargjort att de gröna kopplingarna kan utformas på ett urbant sätt.

Kilen som reserveras för bebyggelse utmed Ehrenströmsgatan östra sida, bör göras tillräckligt bred för att möjliggöra slutna kvarter. Med de höga trafikbullernivåer som redovisas kommer inte punkthus eller lameller att ge ett gott ljudlandskap. I programmet har en grön remsa mot Mossberg sparats, men grönområdet förstår utanför programområdet hela vägen upp till Dr. Fries torg. Det bör således inte vara några problem att reservera en något större yta för bebyggelse som möjliggör slutna kvarter.

De beräknade trafikbullernivåerna utmed Guldhedsgatan och Ehrenströmsgatan är mycket höga på direkt exponerad sida och kommer så vara även med användandet av de gröna lösningarna från EU-projektet HOSANNA som programmet hänvisar till. De beräkningsmodeller som används inkluderar inte diffraktion runt hörn på lameller och punkthus och underskattar därför ljudnivåer på den skärmade sidan. För att säkerställa ett gott ljudlandskap borde programplanen tydligt påpeka behovet av slutna innergårdar, eller åtminstone U-fromade kvarter som ger en ljuddämpad yta för rekreation och återhämtning.

Programmet borde även nämna behovet av lägre hastighet genom skyltning 30 km/h och införandet av hastighetsbegränsande åtgärder, samt att bottenvåningen och kanske fler våningar måste innehålla verksamheter och kontor. Den lägre hastigheten ger inte bara en minskning av trafikbuller utan är även bra ur trafiksäkerhetssynpunkt och tillgänglighetssynpunkt, speciellt då fler oskyddade trafikanter kan väntas korsa gatan efter en omdaning.

I programmet står det att *"Bebyggelsen bör utformas med aktiva bottenvåningar med varierat innehåll som gör det intressant att röra sig längs gatan och gör att sträckan upplevs som kortare."* Denna skrivelse är otydlig och det är inte klart var som konkret avses. Är ett avfallsrum följt av ett garage ett varierat innehåll? Räcker det med portar vända mot gatan för att den ska aktiveras? Det behöver förtydligas att verksamhetslokaler i bottenplan ska vara en utgångspunkt för hela området och definitivt längs stråken Guldhedsgatan, Ehrenströmsgatan och Per Dubbsgatan.

Medicinarebergets topp och koppling till Linné

"Bergstoppen är ett tydligt landmärke när man kommer in i staden på Dag Hammarskjöldsleden och bergets högsta delar undanhålls från bebyggelse." Det är inte rimligt att en vy från en bil på en motorled kan få ha en avgörande påverkan på den lokala lösningen uppe på Medicinareberget. Bergstoppen bör sparas som park/grönområde motiverat med områdets behov. Idén om att en publikdragande verksamhet, t.ex. en restaurang, etableras på toppen är bra.

En koppling mellan Linnéplatsen och Medicinareberget som innehåller bostäder med verksamheter i bottenplan är en nödvändighet för att bryta Medicinarebergets isolering. Vi hoppas att det möjliga förslaget som presenteras i programmet utreds med så fort som möjligt.

För den som inte kan området sedan tidigare finns det många återvändsgator och stigar som inte leder ner från Medicinareberget. Generellt behövs fler trappor inom Medicinareberget och mellan Medicinareberget och omgivningen.

Vi ser fram emot att tät och finmaskig stad byggs i slutningen i förlängningen av Arvid Wallgrens backe som skapar en god koppling upp på berget och tillför en stadsmässighet som väl uppväger de naturvärden som försvinner. Vi ser ett värde i dalgången med

ädellövskog längs Ängårdskolonin.

Stråket genom de båda koloniområdena borde göras till tydliga gång- och cykelstråk, speciellt vore det trevligt med även ett cykelstråk rakt genom Ängårdskolonin. Koloniområdet är öde stora delar av året och är ett otryggt område efter mörkrets inbrott. En tanke vore att öppna upp för att använda kolonistugor året runt. Någon kunde kanske bli kaffestuga. Det skulle göra det livligare i området, möjligen ge fler bostäder, ge prydligare tomter och fler ögon som ger trygghet.

Yimby Göteborg ser med spänning fram mot de detaljplaner som vi hoppas dyker upp omgående.

Kontakt

Patrik Andersson
Fjärde Långgatan 24, lgh 418
41327 Göteborg

patrik.b.u.andersson@gmail.com
0730-584 587